

SP7MK_SSPU Specializace: Strategie vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení
SP4RC_SSP3 Specializace 3 Specifické poruchy učení

Vyučující: PhDr. Mgr. Soňa Chaloupková, Podzim 2011
Pdf MU
Kontakt: chaloupkova@ped.muni.cz

Úvod ke SPU

Intelligence a SPU

- Problematika iniciována a řešena od 50. let 20. stol, 2 nápadné jevy:
- Diskrepance mezi úrovní inteligence a počátečním školním výkonem dítěte.
- Rozdíly ve výkonech v jednotlivých předmětech.
- V současné době se ustupuje od obou podmínek.
- Intelligence předpokládá určité intelektuální funkce, jejichž postižení může vyvolat selhání → „nerealizovaná inteligence“ (Lorry, 1966).
- Jaké je tedy řešení?

Intelligence a SPU

- Interpretovat výsledky v jednotlivých subtestech a sledovat rozdíl mezi verbální a neverbální částí inteligenčního testu.
- Signifikantní rozdíl je minimálně 10 bodů.
- Výsledek IQ: průměrná hodnota 90-110 bodů.
- Potenciální X aktuální inteligence (tekutá a krystalická).
- Zkušenosti odborníka.
- Interpretace verbálních a neverbálních testů.

- Feuersteinova metoda rozvoje kognitivních funkcí.

Nespecifické poruchy učení, nepravá dyslexie

- Jejich podkladem není nedostatek nebo porucha základních schopností ke čtení.
- Porucha či nedostatek spočívá v jiných oblastech, které mají na učení čtení nepříznivý vliv.
- Díky tomu se základní schopnosti pro učení čtení nemohly rozvinout nebo byly ve svém vývoji utlumeny.
- Nízká úroveň čtení není jediným symptomem, ale pojí se s obtížemi v jiných školních oblastech a celkově špatným prospěchem.

Nespecifické poruchy učení - příčiny

- VNITŘNÍ:
- Opožděný intelektový vývoj.
- VNĚJŠÍ:
- Napjatá citová situace v rodině, ve škole.
- Dlouhé zanedbávání školní docházky.
- Nevhodný didaktický postup nezkušeného učitele.
- Výchovná zanedbanost dítěte v rodině.
- Špatný zdravotní stav dítěte, chronická onemocnění.
- Vážné smyslové vady či vady řeči.
- Dvojazyčná výchova.
- Odstraňujeme primární příčinu, také reedukace.

Neverbální poruchy učení – příznaky (Matějček, Z. 1993)

- Vývoj řeči dobrý, slovní zásoba nedotčena.

- Užítí řeči rigidní, sociálně nepřiměřené, neúčinné.
- Nerozumí slovním hříčkám, uniká jim vtip, nemají smysl pro humor, nechápou metafory.
- Problémy v orientaci v prostoru, pravolevé orientaci, v kolektivních hrách, geometrii, chybí smysl pro rytmus.
- Nevytváří si sociální vztahy, neumí číst s gest, mají málo přátel.
- Čtení je průměrné, vynikající paměť, porozumění textu slabé.
- Verbální testy IQ ne vyšší úrovni než neverbální.

Didaktogenní poruchy učení – nepravá dyslexie, pseudodyslexie

- Problémy ve čtení a psaní, které jsou způsobeny:
- Neznalostí učitele o správných didaktických postupech.
- Nesprávnou metodikou čtení a psaní.
- Nerespektováním odlišností mezi dětmi.
- Netolerance osobního tempa.
- Zkracováním přípravného období čtení a psaní na počátku školní docházky.

POKORNÁ, V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-817-3.

POKORNÁ, V. *Vývojové poruchy učení v dětství a dospělosti*. Praha: Portál, 2010.